Anul al 102-lea Nr. 78 NUMARUL 2 Lei Brașov Duminecă 8 Octomvrie 1939

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
Brașov, Calea Victoriei Nr. 35
telefon 226 —
Abonament anual 200 lei. Pentru streinătate, autorități, instituții și întreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATĂ LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de 2 ori pe săptămână

Romania este hotărât pașnică.
Ea vrea să desăvârșească în liniște opera de consolidare, dar tot atât de hotărâtă este de a păstra integritatea și independența ei.

M. S. Regele Carol II.

„Gazeta Transilvaniei" în noul local

Cu ziua de 3 Martie 1939, „Gazeta Transilvaniei" a reintrat în posesiunea imobilului, dobândit din prilejul centenarului său — prin grația Majestății Sale Regelui — din partea Statului.

Imobilul era până acum ocupat de biurourile Inspectoratului silvic, prin plecarea căruia din Brașov, încăperile lui — cu escepția celor ocupate de biserica ortodoxă română din cartierul Blumăna — au devenit libere.

„Gazeta Transilvaniei" a ajuns deci în propriul ei local, unde și-a instalat redacția și administrația.

Recunoscători față de intelegătoarea bunăvoință și stăruințele celor ce au prilejuit acest act de reparație istorică celui mai vechi ziar de luptă românească, ne simțim într'un moment de întărire a puterilor sufletești, cu cari vom căuta să menținem la înălțimea trecutului lui acest altar al suferințelor și nădejdilor românești.

Aducem la cunoștință faptul, cu bucurie, tuturor cetitorilor și prietenilor „Gazetei Transilvaniei", anunțându-i totodată că noua adresă a „Gazetei" este **Brașov, Calea Victoriei No. 35, etaj.**

Aceasta pentru conformare în toate relațiunile cu ziarul nostru.

Redacția.

Pentru buna stare a plugărimii

Grija pentru buna stare a plugărimii, pentru ridicarea și organizarea ei, se manifestă din ce în ce mai mult. Gospodarii satelor noastre se bucură de o deosebită atenție din partea Serviciului Social, al cărui președinte d-l prof. D. Gusti, om cu activitate întinsă și cu mare iubire pentru tot ce este plugăresc, a elaborat un vast plan de lucru, pe care îl pune în întregime în aplicare, prin Serviciul Social. Publicăm în altă parte a ziarului instrucțiunile date în această chestiune.

După o campanie de lucru sistematic pusă la punct, dar care nu a putut fi terminată din cauza evenimentelor internaționale, acum în pragul iernii, Serviciul Social, prin Căminele culturale a dispus organizarea școalelor țărănești.

Și pentrucă astăzi condițiunile sunt excepționale, s'a dispus organizarea acestor școli, având ca primă țintă remedierea, pe cât e posibil, a tuturor neajunsurilor.

Astfel, prin și cu ajutorul comitetelor agricole sătești, ale corpului didactic, ale formațiunilor străjerești și premilitare se va putea continua munca obișnuită a câmpului, adică: culesul, aratul, semănatul, căratul, măcinatul nutrețului și altele. Apoi se vor lucra diferite obiecte uzuale din lemn, împletituri din foi de porumb, textile, papură și răchită. Iar femeile se vor ocupa de: gospodărie, bucătărie și cantine; lucrări de mână: împletit (ciorapi, flanele, mănuși pentru soldați) cusut și țesut etc. Deasemeni inițiativele sunt lăsate libere pentru satisfacerea tuturor nevoilor locale.

In instrucțiunile de organizare trimise de către Serviciul Social, tuturor Căminelor culturale, sunt prevăzute și indicațiunile, în amănunt, precum și modalitățile realizării.

Șezătorile obicinuite, clăcile, care sunt frecventate cu atâta plăcere de către săteni, vor servi astfel nu numai scurtării lungilor nopți de iarnă, ci vor aduce un real și simțit serviciu întregei colectivități. Astăzi, când întâmplările din afară produc atâta îngrijorere, astăzi când războiul s'a deslănțuit, organizarea tuturor forțelor vii ale națiunei, este o îndatorire care, trebuește înțeleasă și urmată detoată suflarea românească.

Organizând școlile țărănesti, punând la dispoziția țării toate brațele puternice, Serviciul Social, prin toate organele lui, nu face altceva decât să îndeplinească cerințele unui comandament de apărare a Neamului și a Patriei.

Prețul grâului în continuă creștere

Prima la grâu a expirat la 1 Octomvrie c. și guvernul n'a venit cu vre-o hotărâre de menținerea ei. Cu toate acestea, după știrile venite din țară și din principalele centre de export, prețul la grâu este în continuă creștere.

Astfel la Galați, vagonul de grâu s'a vândut după 1 Oct. c. cu 44.000 lei, cu tendința de urcare.

Ofensiva păcii

Reprezentanții Germaniei și Rusiei intruniți la Moscova, după înfrângerea Poloniei, au stabilit frontierele, cari peste fosta Polonie vor face hotar între Germania și Rusia sovietică.

Tot atunci însă au ticluit și un fel de propuneri, cari după părerea lor, ar fi indicat baza discuțiunilor pentru o eventuală încetare a ostilităților.

Am publicat la timp aceste condițiuni. Ele n'au fost acceptate nici de Anglia nici de Franța, cari nu vedeau în propunerile dela Moscova bazele unei păci adevărate și sincere, care să aducă liniștea atât de dorită de țările puse sub teroarea violenței.

Marți, în Camera Comunelor d-l Chamberlain a precizat atitudinea comună franco-britanică față de „ofensiva păcii" pregătită de Germania: „Nu văd nimic — a spus prim ministrul britanic — din ceea ce s-a petrecut care să poată determina țara noastră să-și schimbe atitudine, pe care a socotit că e bine să o adopte".

In același sens au fost și declarațiile făcute în Camera Lorzilor de către lordul Halifax și alți oratori.

In fața comisiei de externe a Camerei franceze d-l Deladier, precizând atitudinea Franței față de „ofensiva păcii", a declarat că Franța refusă să se incline în fața violenței și că va continua războiul până ce va înceta voința de dominațiune a Germaniei.

Pentru eri, Vineri, a fost așteptat discursul, ținut de cancelarul Hitler în fața Reichstagului german.

De felul cum vor fi examinate declarațiile Führer-ului, va depinde, în parte, și soarta „ofensivei păcii", care însă în împrejurările de astăzi nu prea promite a fi în ununată cu sorții izbânzii.

Din alte țări

Bulgaria vrea pace.

Cu ocazia inaugurării unei linii ferate între Karlovitz și un alt oraș, Regele Boris al Bulgariei a declarat că Bulgaria a suferit prea multe decepții ca în împrejurările actuale poporul bulgar să nu dorească altceva decât pacea.

Au fost confiscate alte 33.000 de tone mărfuri destinate Germaniei

Londra. — Corespondentul agenției Havas transmite:

In săptămâna încheiată la 30 Septemvrie, serviciile britanice de contrabandă au interceptat și confiscat aproximativ 33.000 tone mărfuri destinate Germaniei.

Cantitatea totală de încărcături interceptate în prima lună de război este acum de 289.000 tone.

Consiliul de miniștri de alaltaseară

Măsuri pentru ajutorarea celor concentrați

Un Consiliu de miniștri a avut loc alaltaeri, la ora 18, sub președinția d-lui consilier regal Const. Argetoianu, președintele Consiliului de miniștri, la care au luat parte toți miniștrii și subsecretarii de Stat.

D-l general Gabriel Marinescu, ministrul Ordinei Publice, a făcut o expunere asupra stării de spirit din țară, iar d-l Grigore Gafencu, ministrul Afacerilor Străine, asupra situației internaționale.

*

După propunerea d-lui președinte al Consiliului, orariul de toamnă pentru autoritățile publice cu incepere dela 9 Octombrie 1939, a fost fixat astfel:

Luni și a doua zi de sărbători legale, dela ora 15 la 19,30; Marți și Vineri dela ora 8 la 13 și dela ora 16 la 18; Miercuri, Joi și Sâmbătă, dela ora 8 la 14

*

Consiliul a admis propunerile d-lor miniștri Ottescu și Giurescu, privind o serie de măsuri menite să vină în ajutorul celor concentrați,

Consiliul a expediat apoi lucrările curente.

Inceput de an școlar la Românii de peste hotare

Fie vremurile cât de grele și pericolul cât de mare, nu este admisibil nici unui Român, să abandoneze — fie temporar — anumite obligațiuni, care au izvor, în comunitatea sângelui.

Bunătatea și largheța sufletului Românului sunt cunoscute chiar și de către acela, care caută să ne judece cu vădită rea intenție, cu totul altfel decum ne arată firea blândă și îngăduitoare. Suntem convinși că avem datorii față de toți semenii noștri veniți ca oaspeți pe acest pământ românesc, azi locuitori ai acestei țări, precum și ei au obligații de cumințenie, lolalitate și înalt respect, către tot ce-i românesc. Din partea acestora, România n'ar trebui să aibă nici cea mai neînsemnată neplăcere. Oaspetele trebue să fie cuviincios față de ospitalitatea dată, fără nici o șovăială și fără nici un gând preconceput. Dar nu mai puțin trebue să fim convinși de datoriile și grija ce o avem față de tot ce-i ființă românească.

Nimeni nu ne poate acuza, de ce doza de grije și de dragoste este mai mare, când la mijloc sunt interesele românești și că interesele locuitorilor streini de neamul nostru urmează intereselor locuitorilor români. Este firesc să fie așa. Astfel se petrec lucrurile în toate țările. Dar la noi se petrece cu totul altfel. Am pus interesele minoritarilor pe aceași treaptă cu ale noastre.

In acțiunile întreprinse pentru binele neamului, se cere — contrar cum se cere în celelalte domenii — foarte mult egoism. Prin egoism se poate obține maximum de fericire pentru neamul tău, cărui trebue să-i dai totul.

Că neamului acesta românesc — ca și altor neamuri de altfel — i-a fost hărăzit ca fiii lui să nu fie cuprinși în acelaș mănunchi românesc, că nimic nu îndreptățește pe conducătorii acestei țări să lase în uitare pe fii acestui neam românesc, care n'au avut fericirea să fie cuprinși în hotarele firești ale României.

Poate că devenim ridicoli față de noi înși-ne și lași sau lipsiți de dragoste de neam față de acești prea nenorociți români din afara granițelor românești, când cerem ca să li se acorde acestor români barem o sutime din grija și atenția ce li se acordă minoritarilor dela noi.

Pentru unii va părea ca fiind neoportună, ridicarea acestei probleme în aceste timpuri de grea cumpănă, ce le suportă omenirea. Totuși noi credem și suntem convinși că nu greșim față de nimeni, ci din contră sperăm să comitem un fapt românesc, căci vremurile grele de acum ei le simt cu mult mai mult decât noi de aci din țară, care avem posibilitatea să găsim mângâere în dragostea nestrămutată pentru apărarea frontariilor acestei țări, pe când pentru ei, Românii din afara granițelor românești, aceste vremuri grele nu sunt decât continuarea suferințelor ce s-au născut odată cu nașterea fiecărui Român. Pentru ei vieața nu-i decât o suferință. Și se cuvine, pentru obolul dat de ei neamului românesc și țării românești, prin acei mari bărbați de stat și cărturari să li se dea barem o sutime din grija ce se dă minoritarilor de la noi.

De curând s'au dat alte posibilități culturale minorității germane din Basarabia. Acest fapt de înaltă înțelegere ne-a bucurat, dar cu atât mai mare ar fi fost bucuria noastră, dacă se făceau în același timp intervenții pe lângă statele cu populație românească, pentru ca și acestea să li se deschidă,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

cum la început de an şcolar, şcoli româneşti.

Nu credem, că peste aceşti bieţi români să se fi aşternut pătura uitării, chiar şi de conducătorii noştrii. Dacă adevărul este acesta, atunci facem apel la sentimentele de milă, pentru soluţionarea cel puţin în parte a problemei româneşti. Căci pentru ei, acest început de an şcolar, ca şi ceilalţi toţi, care s'au scurs, va însemna majorarea suferinţelor, întrucât nu vor putea auzi grai românesc la şcoală românească şi nu vor putea învăţa carte românească, ci vor fi forţaţi — contrar voinţii lor — să înveţe şcoală străină să simtă altfel decât româneşte, înstrăinându-li se astfel sentimentele.

Când pentru toată lumea începutul de an şcolar înseamnă bucurie şi speranţe noui, pentru Românii minoritari, acest an nou şcolar înseamnă durere şi desnădejde.

Petre Janura.

Pierderile suferite de marina engleză

Londra. — Cercurile autorizate declară că totalul pierderilor suferite de marina engleză în urma unor acţiuni inamice se ridică în cursul săptămânii ultime la numai 876 tone.

Tonajul pierdut în cele patru săptămâni precedente a fost respectiv de 65.000 tone, 46 000 tone, 21.000 tone şi 9000 tone.

Bilanţul luptelor aeriene din prima lună.

Un comunicat al aviaţiei franceze arată că în prima lună de războiu, francezii au pierdut opt avioane, iar germani 24. Dacă ţinem seamă că în războiul aerian lupta nu se poate încheia decât printr'o înfrângere rapidă şi absolută a adversarului, se poate afirma că deşi materialul german este excelent, lupta aeriană din cursul lunei trecute s'a încheiat printr'o victorie a aviaţiei franceze. Avioanele „Messerschmidt" sunt aparate redutabile, declară cercurile aviatice franceze, comentând bilanţul primei luni de luptă, piloţii germani sunt îndemânatici şi curagioşi. Lupta este este grea, dar francezii domină. Aceleaşi cercuri adaugă că cu două sau trei excepţii, luptele aeriene s'au dat deasupra teritoriului german, astfel încât avioanele franceze nu au întâmpinat numai atacurile aviaţiei germane, ci şi tirul artileriei antiaeriene.

Vânătoreşti. Ministerul Agriculturii a oprit vânătoarea potârnichilor pe întreg judeţul Braşov pentru sezonul de vânătoare al anului vânătoresc 1939 1940.

De asemeni a fost oprită vânătoarea tuturor specilor pe terenurile comunei Zăbalţi şi Ohaba Română, jud. Severin, până la 10 Octomvrie 1940.

Se opreşte până la noui dispoziţiuni vânătoarea fazanilor în judeţele: Arad, Timiş-Torontal, Caraş şi Severin, cu excepţia cocoşilor de fazan a căror vânătoare poate fi permisă societăţilor de vânătoare sau particularilor, cari au contribuit la prăsirea şi ocrotirea fazanilor, însă numai cu autorizaţia specială a ministerului dată pe baza avizului favorabil al inspectorului de vânătoare al ţinutului Timiş şi acel al Ocolului silvic regal de vânătoare Casa Verde din comuna Charlotta, jud. Timiş-Torontal.

*

D-l Victor Iamandi, ministrul Justiţiei, a suspendat toate audienţele până la noui dispoziţii.

La Londra

au început conversaţii între reprezentanţii guvernului britanic şi ai statelor neutre

Londra, 5. — Agenţia „Reuter" comunică:

Experţi comerciali, reprezentând diferite ţări neutre, inclusiv cele scandinave, se găsesc acum la Londra, unde discută chestiunile legate de viitorul comerţului lor de export cu Marea Britanie.

Actuala scară a preţurilor a fost cu totul răsturnată de izbucnirea războiului, aşa încât fixarea de noui preţuri este una din principalele probleme ce urmează să fie discutate.

Ameninţarea Germaniei cu un război nelimitat contra vaselor neutre este, inevitabil, o altă chestiune importantă care se va discuta.

In curând va sosi şi delegatul Islandei, pentru a lua parte la aceste discuţii.

Se crede în general — adaugă redactorul diplomatic al agenţiei „Reuter" — că cu cât se va pune mai curând în acţiune sistemul convoaielor la vasele neutre, cu atât mai repede se va stabiliza situaţia. Evident, germanii vor resimţi faptul că vasele neutre au recurs la convoaiele engleze şi vor considera vasele astfel apărate drept o pradă justă. Dar fiindcă şi până acum ei au atacat, scufundat şi prins vase neutre, fără acest pretext, se crede că va fi cu mult mai bine dacă flota engleză va escorta şi vasele neutre.

Este adevărat că Germania va ameninţa cu o acţiune şi mai aspră contra acelor ţări neutre, care o desfid, dar acest demers nu numai că va face să crească numărul inamicilor ei, dar nu-i va folosi nimic nici materialiceşte, deoarece produsele agricole ale multor dintre statele neutre depind de importul materiilor prime care se află sub controlul Angliei.

Regim tranzitoriu la import

Autorizaţiile de import eliberate până la 1 Octombrie pot fi utilizate pentru vămuire până la expirarea termenului de valabilitate.

Ministerul de finanţe, a trimis un ordin circular tuturor unităţilor vamale prin care le face cunoscut că toate autorizaţiile de import eliberate de Direcţiunea reglementării importului până la 1 Octombrie 1939, pot fi utilizate de titularii lor, pentru vămuire, până la expirarea termenului de valabilitate al lor.

In consecinţă vămile vor executa în termenul lor de valabilitate, toate autorizaţiile de import eliberate până la 1 Oct. c., şi care sunt prezentate la vămuire.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Aerobiologia

Ştiinţa aplicată în aeronautică

In măsura creşterei iuţelii şi altitudinei sborurilor, aviatorii au constatat unele fenomene neplăcute de natură fiziologică şi psihică, petrecute în organismul lor, care câte odată pun pe pilot în imposibilitate momentană de a conduce aparatul.

Chestiunea s'a părut atât de serioasă, că pe lângă mai multe armate aeriene s'au înfiinţat instituţiuni speciale pentru cercetarea ei: laboratorul medico-psihic, inspectoratul central al serviciului medico-psihic şi comitetul biologiei aeriene, în care intră renumiţi biologi, fiziologi şi psihologi.

Lucrările acestor instituţiuni ştiinţifice militare prezintă un secret militar de adaptarea fiziologică, propriu zisă, la condiţiunile sborurilor de mari iuţeli şi la mari altitudini. El este un secret militar ca şi construcţia motoarelor şi aeroplanelor, deoarece în războiul aerian „materialul uman" joacă un rol tot atât de important ca şi calitatea aparatelor.

După părerea prof. Biner, care ocupă catedra de fiziologie pe lângă Universitatea din Paris şi este membrul comitetului de aerobiologie francez, omul în general nu este creiat să sboare la altitudini atât de mari şi cu iuţeli atât de considerabile, cum se obişnueşte în zilele noastre.

Organismul omenesc nu este obişnuit să şi forţeze acţiunea musculară şi cerebrală în condiţiunile presiunei atmosferice prea coborâtă, trecerea bruscă, în câteva secunde, dela o presiune la alta (la urcare şi coborâre) primirea oxigenului în cantitate mai mică decât în mod obişnuit, suportarea schimbărilor brusce a iuţelii verticale sau centrifuge, cu ocazia virajelor etc.

In ultimul timp în cercurile aviatice s'a vorbit foarte mult despre cazurile tot mai dese ale noului pericol pentru piloţi aşa numit *„punctul negru"*, Cu ocazia „Vrilurilor" coborârei în picaj (looping-urilor) şi altor acţiuni asemănătoare, aviatorul este momentan orbit sau ameţit profund ori îşi pierde raţiunea şi începe să acţioneze altfel decât ar fi trebuit.

Aceste fenomene de obicei se ivesc după ce aviatorul, în timpul acestor manevre, întoarce sau apleacă capul pentru ca să-şi vadă instrumentele.

De obicei „punctul negru" trece tot aşa de repede, cum se şi iveşte şi pilotul reuşeşte la timp să îndrepte aparatul. Dar asemenea cazuri fericite nu sunt întotdeauna drept legi ale naturii. De aici multe cazuri inexplicabile ale prăbuşirei avioanelor, care desigur trebue atribuit aşa zisului „punct negru".

Cauza acestui „punct negru" încă nu este bine stabilită. Prof. Dr. Biner crede, că fenomenul se petrece din cauza bruscei anemii a vaselor sanguine ale ochiului, în urma bruscei acceleraţiuni a iuţelii, care deseori întrece de zece ori iuţeala căderei unui corp. Circulaţia sângelui nu reuşeşte să ajungă în tot sistemul vaselor sanguine şi astfel într'un loc se produce o aglomeraţie anormală de sânge, iar în altă parte insuficienţa lui.

In Institutul medicinei aeriene din Berlin s'a construit un aparat special pentru studierea acţiunei fiziologice a unor asemenea iuţeli centrifuge.

Individul supus experienţei se aşează într'un scaun, fixat la marginea unei lungi traverse de oţel, care se învârteşte cu iuţeală în diferite suprafeţe în jurul axei. In urma acestei mişcări, omul aşezat în scaun simte bruscă şi puternică iuţeală centrofugă.

Diferite aparate controlează automat, în tot timpul experienţei, acţiunea corpului presiunea sanguină şi compoziţia sângelui.

Aceste observaţiuni au stabilit într'avevăr acea anormalitate în circulaţia sanguină, care a fost arătată de savanţii francezi.

Noua ştiinţă — aerobiologia — s'a folosit în cercetările ei de experienţele diferitelor expediţiuni la mari altitudini, cari au făcut observaţiuni speciale sau involuntare asupra acţiunei fiziologice a organismului uman.

Aceste expediţiuni au stabilit, că la înălţimea de 6—7 chilometri, splina începe să producă în mare cantitate globule roşii sanguine şi că în modul acesta organismul singur se luptă contra insuficienţei oxigenului. Insă aceste date se referă numai la altitudini relativ mici, reacţia fiziologică a organismului în stratosferă este prea puţin studiată.

Observaţiuni asupra oamenilor, introduşi în camere speciale, unde presiunea aeriană poate fi repede schimbată şi unde în felul acesta se creiază artificial condiţiunile sborurilor de înălţime, au arătat că organismul omenesc se comportă altfel, decât cu ocazia ascensiunilor în munţi. Probabil, că în camerele de experienţă şi prin urmare şi în aeropan, omul nu reuşeşte să se acomodeze la condiţiunile noui, aşa cum se deprinde, mai mult sau mai puţin, cu ocazia ascensiunilor treptate pe munţi înalţi.

Lt.-col. Inv.
Justin I. Stancovschi.

Unităţile motorizate franceze au obţinut un mare succes

Paris, 5. — Tancurile franceze au repurtat un mare succes contra germanilor într'o luptă crâncenă, cu care ocazie francezii au ocupat pădurea Borh.

Se remarcă deasemenea pe acest front activitatea tunului francez de 75 mm.

Farmacii de serviciu. Dela 7—14 Octomvrie vor face serviciu peste amiazi, noaptea şi Duminica farmaciile: Ferdinand Jekelius la „Speranţa" din Str. Regele Carol 17 (fostă Strada Porţii 23) şi la „Steaua", Gheorghe Cuteanu, Braşovul vechi, din Str. I. G. Duca 5 (fostă Str. Lungă).

Bresla Funcţionarilor Particulari din Ţinutul Bucegi

— Secţia Braşov. —

Ni se aduce la cunoştinţă, că unii funcţionari comerciali şi lucrători n'ar primi pe timpul concentrării salariile, la cari au dreptul.

Pentru a preîntîmpina orice neplăceri, ce s'ar putea cauza comercianţilor şi industriaşilor, ne facem o datorie de a le reminti, că în conformitate cu legea din 8 Maiu a. c., publicată în Monitorul Oficial No. 105, legiuitorul a fixat numai minimul de salar la care au dreptul familiile funcţionarilor şi muncitorilor concentraţi cu o vechime de 2 ani şi nici decum nu s'a gândit să răpească drepturile funcţionarilor particulari, cari au primit totdeauna pe tot timpul concentrării salariul întreg, indiferent de vechimea în serviciu sau dacă patronul are mai mult sau mai puţin de 5 salariaţi.

Legea din 8 Maiu a. c. având un caracter social, a înţeles să protegiuiască deopotrivă pe toţi salariaţii şi familiile lor stabilind anumite drepturi, socotite minimale.

Ar fi absurd şi nejuridic să se susţină, că prin legiferarea acestor drepturi minimale, legiuitorul ar fi înţeles să aducă vre-o stirbire a drepturilor acelor salariaţi cari în mod obicinuit s'au bucurat de drepturi mai mari şi cari constituesc astfel drepturi câştigate cari nu pot fi răpite sau reduse prin voinţa patronală şi cu atât mai puţin prin legea din 8 Mai a. c. menită chiar să ocrotească pe cei în cauză, asigurându le pe timpul concentrării familiile lor.

Cei nedreptăţiţi, — membrii ai Breslei Funcţionarilor particulari — sunt sugaţi a ne aduce la cunoştinţă în scris eventualele plângeri în aceasta chestiune pentru a face demersurile de lipsă la locurile competente spre sancţionarea celor vinovaţi.

Comitetul Breslei Funcţionarilor Particulari,-- Secţia Braşov.

Preşedinte: *G. Curcă.*

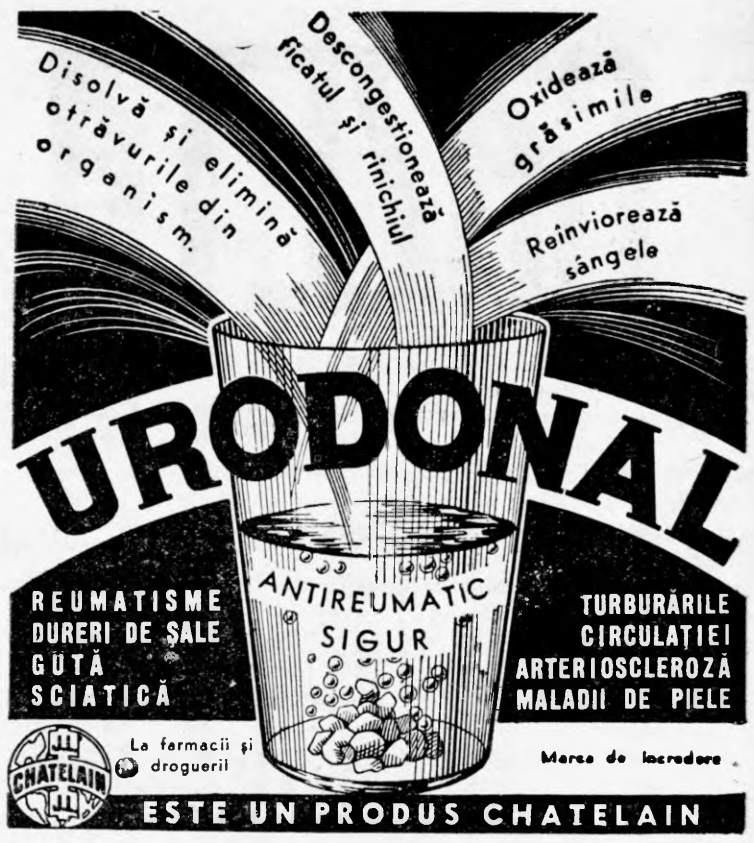

Încheierea pactului ruso-leton

Moscova, 5. — Agenția TASS anunță că negocierile dintre V. M. Molotov, președintele consiliului comisarilor poporului și comisar al poporului pentru Afacerile Străine al Uniunii Sovietelor și Munthers, ministru de Afaceri Străine al Letoniei, au dus la încheerea unui pact de asistență mutuală.

Corespondentul agenției DNB transmite:

Pactul ruso-leton are cinci articole.

1. Cele două țări iau obligația mutuală de a-și da asistență, inclusiv asistența militară în cazul unui atac direct sau a unei amenințări de atac din partea unei puteri europene.

2. URSS își ia obligația de a furniza Letoniei în condițiuni favorabile arme și material de război.

3) Letonia recunoaște dreptul Rusiei Sovietice de a stabili baze maritime în porturile Windau și Liban și de a stabili câteva aerodroame pentru armata sovietică. Letonia recunoaște Sovietelor dreptul de a stabili baterii pe litoralul leton, pentru apărarea golfului Riga între Windau și Pitrago. Sovietele vor avea dreptul de a stabili acolo garnizoane, al căror număr va fi fixat printr'un acord special.

4) Cei doi parteneri își iau obligația de a nu încheia alianțe în detrimentul celuilalt partener. Realizarea pactului nu va atinge suveranitatea Letoniei asupra terenurilor pe care Sovietele își vor stabili bazele maritime și garnizoanele.

5) Pactul va intra în vigoare după ratificarea lui la Riga, care va avea loc în decurs de șase zile. Pactul este încheiat pentru o durată de zece ani.

———

Pactul dintre Lituania și Soviete a fost semnat

Moscova, 5 (Rompress).— Pactul mutual dintre Uniunea Sovietelor și Lituania a fost semnat.

Din cercuri oficioase autorizate, corecpondentul Agenției „Reuter" află că propunerile prezentate de guvernul sovietic d-lui Urbsys, ministrul Afacerilor Străine, cuprind un pact de asistență mutuală ruso lituanian și punerea la dispoziția aviației militare sovietice a două baze în Lituania.

Situația agricolă

Dela 27 Sept. — 4 Oct. 1939.

Ministerul Agriculturii comunică:

Se continuă recoltarea: porumbului, cartofilor, sfeclei de zahăr și fasolei cultivată prin porumb.

Se culeg viile în regiunile de șes.

In urma ploilor aproape generale, solul are umiditate suficientă, favorizând arăturile și însămânțările de: orz, secară și grâu de toamnă.

In Transilvania, Moldova, Bucovina, Nordul Basarabiei și partea de Nord a Munteniei și Olteniei, a căzut brumă, cauzând pagube însemnate grădinilor de zarzavat.

Datorită măsurilor luate de guvern prin legea mobilizării agricole și altor dispoziții, lucrările agricole curente se fac la timp și în bune condițiuni.

In toată țara se lucrează cu intensitate la recoltări și însămânțări.

———

Instrucțiunile Serviciului Social pentru organizarea școlilor țărănești

D-l prof. univ. Dimitrie Gusti, președintele Serviciului Social, a trimis tuturor regionalelor, Căminelor Culturale județene, orășenești și sătești, următoarea circulară, cuprinzând instrucțiuni speciale pentru organizarea școlilor țărănești, care trebuiesc adaptate grelelor împrejurări prin care trecem:

„Vremea pentru începerea cursurilor și școlilor țărănești se apropie. Se apropie și începerea șezătorilor de lucru, clăcile, la sate după vechiul obiceiu. In jurul acestor șezători vrem să facem școli de muncă și insuflețire potrivit împrejurărilor de astăzi.

Acum, mai mult ca oricând, Căminele Culturale organizate conf. circulării Nr. 53.858 din 1 Septembrie a. c., în vederea nevoilor sub care trăim, trebuie să se gândească la organizarea omenică a cursurilor și școlilor țărănești, cu un caracter pronunțat practic, de ajutor nevoilor mai urgente și mai adânc simțite.

Norme de organizare.

După împrejurări, vă rugăm a alege dacă faceți cursul cu femeile sau cu bărbații necon-centrați și neconcentrabili. Pentru aceasta, recomandăm atenției d-vs. următoarele norme de organizare:

1. O recunoaștere urgentă a nevoilor, un program de organizare cu bunele voințe locale a posibilităților de ușurare printre săracii nevoiași, familiile concentraților și a soldaților trimiși pe zone.

2. Puterile didactice și de colaborare pe care puteți conta: preoți, învățători, învățătoare, maestre, maeștri alte bunevoințe luminate printre fruntașii intelectuali din sat și soțiilor lor. La aceștia s'ar adăoga câte un comandant sau comandantă de Serviciul Social, din cei disponibili, care v'ar sta într'ajutor.

Impreunarea într'o frățească înțelegere cu comitetele agricole comunale înființate prin Decretul Lege din 18 Septembrie a. c., cu vacanțele regionale școlare, cu străjerit și formațiile premilitare precum și cu autorităților școlare, sanitare, ad-tive și agricole.

Programul de activitate.

3. Fixarea programului de activitate. Cel feminin: gospodărie, bucătărie și cantină; lucrări de mână: împletit (ciorapi, flanele, mănuși pentru soldați) cusut, țesut, (îndeosebi pânză) etc. Orice alte inițiative după împrejurări locale. Asistența în sat. Program bărbătesc: cules, arat, semănat, cărat, măcinat nutreț pentru vite, plantații...; apoi diferite obiecte uzuale din lemn, împletituri din foi de porumb, textile, papură, răchită...

4. Metoda șezătoare, claca după datină, în serviciul acestor fapte creștine și naționale, vor fi folosite cât mai mult.

Firește, pentruca în aceste adunări să se păstreze voia bună atât de necesară azi, să nu lipsească din program povestirile, cetiri, cântece și orice alte datini, apoi convorbiri cu caracter național, moral religios, cronica orală a actualității, apărarea pasivă, sfaturi practice de igienă și economie.

5. Aprovizionarea cu alimente de primă necesitate și materie primă de prelucrat, strâns din generozitatea locală, a fiilor satului, eventual și prin mijlocirea noastră.

Suntem în așteptarea programului d-vs. adaptat locului, odată cu întâile vești bune.

Până atunci, vă urăm izbândă în munca hotărîtă ce o începeți, noi fiind încrezători că vom găsi în satul d-vs. realizări cu care ne putem mândri deopotrivă".

———

Cinematografe

„Astra":

„In umbra felinarului" cu: Aud Egede, Dorit Ina și Oscar Homolca.

—:—

„Corso":

Marele film polițist „Scherloc Holmes" Câinele din Baskerville

—:—

„Royal":

Două filme:

I.

„Păcate în Paradis" cu John Boles.

II.

„Eroul din Far-West" cu cel mai renumit cowboy Bob Baier.

Completare: Jurnalul cu funerariile fostului prim-ministru Armand Călinescu.

—:—

„Modern":

Două filme:

I.

„Răzbunarea mexicană" cu William Boyd și Betti Mun.

II.

„Vagabonzii" Cu Paul Hörbiger și Lucie Englisch.

———

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 30.462/1939
Serv. financiar

Aviz

Primăria Municipiului Brașov, atrage atențiunea tuturor comercianților detaliști cât și engrosiști cari fac și comerț în detaliu, că în conformitate cu dispozițiunile art. 3 din Decretul-Lege pentru înfrânarea și reprimarea speculei ilicite, sunt obligați a afișa prețurile produselor naturale și fabricate declarate de generală necesitate în interiorul localurilor de vânzare, iar copia semnată după lista de prețuri afișată să fie de îndată înaintată Primăriei Municipiului.

In consecință toți comercianții cari cad sub această dispoziție, vor înainta până la data de 9 Octombrie 1939 lista prețurilor afișată Primăriei Brașov, Servic. Financiar, Camera Nr. 3.

Acei care nu vor înainta în termenul arătat mai sus listele de prețuri, li se vor aplica dispozițiunile art. 20 din Legea speculei ilicite, aplicându-li-se o amendă dela 3.000 la 5.000 lei.

Brașov, 4 Octomvrie 1939.
Primar, *Gh. Cuteanu*

UN MARE EVENIMENT!

La 15 Octombrie 1939

Marea tragere finală

Peste jumătate din lozuri vor fi câștigătoare:

2	câștiguri a câte	**Lei 6 Milioane**
20	câștiguri a câte	**Lei 1 Milion**
20	câștiguri a câte	Lei 400 000.—
120	câștiguri a câte	Lei 100.000.—
400	câștiguri a câte	Lei 40.000.—
100	câștiguri a câte	Lei 20 000.—
200	câștiguri a câte	Lei 10 000.—
4 000	câștiguri a câte	Lei 6.000.—
40.000	câștiguri a câte	Lei 3.200.—
64 000	câștiguri minimale.	

Cu suma de **Lei 250** pot participa la această tragere persoanele care n'au intrat în joc la începutul Loteriei. Cereți informațiuni la Colecturi.

2—2 **LOTERIA DE STAT**

Aviz de deschidere

Cu onoare fac cunoscut, că am deschis la Brașov, Str. Mihail Weiss No. 9 sub emblema

TELEFUNKEN

un magazin special de articole tehnice, bine asortat cu cele mai noui aparate de radio, originale TELEFUNKEN precum și produsele tehnice ale firmei **Siemens-Halske** din Berlin.

Execut toate reparațiile de aparate de radio în atelierul propriu cu cea mai mare pricizie.

Serviciu de încărcat acumulatoare.

Nu vă decideți la cumpărarea unui aparat de radio înainte de a asculta un aparat TELEFUNKEN.

RADIO TELEFUNKEN
Gerhard Diebold
Brașov,
546 1—1 Strada Mihail Weiss No. 9.

Se caută pentru Praova un vulcanizator priceput cu experiență în executarea tuturor lucrărilor de reparare a anvelopelor. Ofertele însoțite de copii după certificate, descrierea ocupațiunilor avute până în prezent, eventual o fotografie, vor fi adresate agenției de publicitate

CAROL SCHULDER,
București, Str. Eugen Carada No. 2
sub „VULCANIZATOR". 545 1—1

Bibliografie

In curând va ieși de sub tipar: *„Preoții și protopopii Radu Tempea"*. Șase generații de preoți la biserica „Sf. Nicolae" din Șcheii-Brașovului, dintre cari unul este autorul cronicii *„Istoria Besearecei Șcheilor"*, altul: *directorul școalelor neunite naționalicești din Marele Principat al Ardealului și autor al gramaticii românești din 1797*, iar cel din urmă: *directorul seminarului „Sf. Nicolae"* din Râmnic-Vâlcea și autor al mai multor lucrări.

„Preoții și protopopii Radu Tempea" formează a cincia monografie a Părintelui-profesor Candid Mușlea din seria: *„Protopopi de altădată ai Brașovului"*.

———

De vânzare o casă familiară cu Lei 200.000. A se adresa în Str. Aurel Vlaicu No: 32
541 2—2

Dr. Ion Popp, medic primar de Spital s'a mutat din Str. Regele Carol II. No. 14 în **Str. Eminescu** (în dosul bisericei Române din Str. N. Iorga).

De închiriat apartament 2 camere, bucătărie, bae, cămară, antreu, dependințe, Str. Sfinții Apostoli Nr. 12, prin Horia.
476 4—0

„TALMUD"-ui

tradus în românește din vechea ebraică, cartea I și II de *Dr. Romulus Damian*, se găsește la autor, domiciliat în București VI, Str. Sf. Elefterie No. 8. Se expediază în provincie contra ramburs, dela 10 exemplare în sus. Costul unui exemplar este lei 20. Cartea I și II sunt împreună. Se primesc comenzi pentru cartea 3-a, costând un exemplar 35 lei. Nu se mai găsește la librării, nici la depozitari de ziare.

———

Cetiți și răspândiți „GAZETA TRASILVANIEI" cel mai vechi ziar românesc

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un comunicat
al Ministerului Apărării Naționale

Ministerul Apărărei Naționale a aprobat ca începând dela 1 Octombrie 1939, să se plătească alocația de hrană pe care o primesc ofițerii și subofițerii activi și ofițerilor și subofițerilor de rezervă concentrați, dela unitățile dislocate din garnizoanele de reședință, pe timpul cât se află cu unitățile respective pe zonele de concentrare.

Această alocație se va plăti cu începere din a 31-a zi de concentrare.

Drepturile decurg cu începere dela 1 Octombrie 1939, chiar dacă durata concentrărilor a fost mai mare de 30 zile la această dată.

Incă o rușine națională

— Patru milioane de streini dau contigente de meseriași superioare celor cari le dau cincisprezece milioune de români. —

O Cameră de muncă dintr'un oraș de rezidență anunță nominal pe șaptezeci și unu meseriași patroni: zidari, cărămidari, cioplitori în piatră, geamgii, olari, sculptori în piatră și asfaltagii, ca să-și ridice cărțile de meșter.

Câți, credeți, că dintre acești șaptezeci și unu de noui meșteri în meseriile de mai sus, sunt români?

Doisprezece!

*

Iată o problemă capitală pentru țara noastră — am putea să-i spunem vitală — la a cărei soluționare nu se angajează nimeni cu tot sufletul, — cu sufletul cel românesc, care, singurul, poate aduce o dreaptă și românească soluționare!

Intr'o țară cu 75 la sută români, elementul etnic național autochton să aibe o așa de infimă reprezentare în meserii!

Luând statisticile pe ultimii zece ani găsim că la media de 612.410 nașteri, numai 128.188 sunt neromâni. De asemenea că din 3.430.377 copii cari ating în media aceloraşi ani vârsta de școală numai 986.232 sunt neromâni.

Este atunci admisibil ca aflându-ne într'o astfel de situație din punct de vedere etnic să înregistrăm mereu asemenea dezastre naționale, în toate ramurile activității noastre economice?

*

Comerțul acaparat de streini. Industria la fel. Să avem aceleași rezultate și în meserii?

Ce alta poate să insemne aceasta decât că lipsește îndrumarea națională; că ne lipsesc îndrumătorii cu suflet al tineretului național?

La comerț și la industrie poate fi scuza lipsei capitalului. Dar la meserii, ce scuză s'ar putea invoca?

Lipsa de aptitudini?

N'ar putea exista ceva mai fals decât aceasta. Desmint o asemenea acuzație toate lucrările artistice ce împodobesc expozițiile tuturor școlilor noastre de meserii și liceelor industriale din țară. Și toate vechile noastre bresle, cu neîntrecuta lor faimă din prima și a douc jumătate a secolului trecut.

Dar sunt și alte dovezi. Compania germană Strussberg, care a construit primele căi ferate la noi în țară a trebuit să-și concedieze mecanicii aduși din Germania pentru primele locomotive puse în funcțiune fiindcă, în câțiva ani numai, românii noștri s'au putut specializa și îngădui astfel Statului român să preia asupra lui administrarea căilor ferate.

Românii noștri au putut ține apoi pasul cu progresele științei, dovedindu-se excelenți conducători mecanici de automobile, desăvârșiți piloți mecanici pentru avioane. Chiar în industria grea națională care a luat un avânt așa de înfloritor la noi, românii s'au putut specializa repede, înlocuind pe streini aduși la primele ei începuturi.

*

Meseriile însă, au fost mereu ținta streinilor dornici să acapareze întreaga noastră viață economică. A fost o politică streină, diabolic calculată, care urmărea țeluri ascunse, pe cari noi n'am fost în stare să le descifrăm. Inchiși în cluburile infecte ale fostelor partide și pierzându-ne toată vlaga națională acolo, n'am priceput subminarea care se realiza an de an, a vieții noastre economice naționale.

De aici toată rușinea ca pa tru milioane de streini să dea contingente superioare de meseriași celor 15 milioane de români".

„Neamul Românesc".

O dorință a congresului național indian

Congresul național indian și a exprimat de curând dorința ca Anglia să facă declarații precise asupra scopurilor pe care le urmărește în acest război și asupra legăturilor speciale dintre aceste scopuri și India.

Lordul Lintithgow, vice-regele Indiei a avut eri în această privință o convorbire cu Gandhi, a treia în ultima lună. In cursul serii, Gandhi a plecat la Wardha, unde este așteptat de șefii partidului congresului, pentru a face o dare de seamă asupra celor discutate.

Deși se știe foarte puțin despre felul cum merg discuțiile, agenția „Reuter" afirmă că este destul de aparent că acei cari se așteaptă la vre-o declarație din partea Angliei asupra chestiunilor în care congresul a cerut lămuriri, vor fi înșelați în așteptările lor.

Agenția „Reuter" arată că vor trebui mai întâi să fie consultați prinții și reprezentanții partidelor minoritare, precum și ceilalți interesați, iar apoi va fi nevoe de o deliberare foarte atentă.

Ceeace merită însă a fi luat în seamă — adaugă agenția „Reuter" — este că conducătorii importanți ai partidului congresist „aprobă cu totul atitudinea neclintită a Angliei față de ofensiva păcii începută de Hitler".

Ministerul Indiilor anunță că „toate resursele acestei provincii sunt puse fără condiții la dispoziția guvernului britanic, spre a-i servi pentru ducerea războiului".

Informații

Se știe că M. S. Regele a semnat un decret lege, prin care efectele legii privitoare la contractele de închiriere ale militarilor activi sau concentrați se prelungesc pe încă 6 luni. De dispozițiunile acestei legi beneficiază toți chiriașii ofițeri, subofițeri și soldați, activi sau concentrați din compleciare și rezervă la data de 16 Septemvrie a. c. sau înainte de expirarea termenului de locațiune. De asemenea întră în prevederile legii atât contractele de închiriere care expiră la 26 Octomvrie a. c. cât si cele care se sfârșesc la alt terman, statornicit de obiceiul locului. Durata prelungirii nu poate depăși termenul de Mai 1940.

*

Lupii din Polonia s'au refugiat în Lituania. In urma împrejurărilor create de războiu în nordul Poloniei, un foarte mare număr de lupi s'au refugiat în Lituania. Fiarele atacă vitele mari și mici, pricinuind pagube foarte insemnate.

Spre a face față primejdiei, au fost create o serie de asociații vânătorești, care cutreeră întregul ținut incercând să distrugă haitele de lupi, devenite tot mai îndrăsnețe.

*

Redacția și Administrația „Gazetei Transilvaniei", mutându-se în noul local, noua adresă a ziarului este: Brașov, Calea Victoriei (fostă Str. Fântânii) Nr. 35, la etaj.

*

Un vultur scăpat din grădina zoologică din Varșovia. Se anunță din Genua, că într'o pădure din apropiere de Savona, un vânător a capturat viu un vultur, având cu aripile deschise doi metri și care poartă la picior două inele cu cuvintele „Zoo Varșovia".

Este un vultur care a scăpat din grădina zoologică din Varșovia, în cursul bombardărilor și care a străbătut în sbor o distanță de cel puțin 1200 km., între Varșovia și Genua.

*

Ministerul Educației Naționale aduce la cunoștința învățătorilor și profesorilor că nu mai primește nici un fel de cereri de detașare și transferare. Ziua de 15 Sept. a fost ultima dată când s'au mai primit reclamațiuni referitoare la detașări și transferări. Dela această dată nici o astfel de cerere nu mai este luată în consideraţie.

*

La 1 Octombrie a. c a început a patra etapă sanitară și va ține până la 30 Noembrie.

In acest timp, activitatea întregului corp medical se va concentra asupra elementului școlar, iar ultima săptămână din Noembrie va fi o săptămână a igienei. Cu această ocazie se va face din nou o revizuire a igienei și salubrității gospodăriilor.

*

Morții și răniții de pe urma campaniei din Polonia. Corespondentul agenției „Havas" transmite din Bruxelles:

După informațiuni culese din cercuri bine informate, numărul morților și răniților de pe urma campaniei din Polonia ar fi de 50—60.000.

*

Se poate evita ca să nu suferim? Desigur, de exemplu de reumatisme... a căror agravare se face să fie resimțită dela începutul sezonului ploios. Este suficient pentru aceasta de a lua în fiecare seară o linguriță de Urodonal în puțină apă. Se mai poate să fie amestecat cu vin și cu infuziuni. Urodonal îndepărtează suferința și reinviorează organismul. 2-3

Operațiile pe câmpul de lupt

Comunicatul Francez

PARIS, 6 (Rador). — Comunicatul oficial francez din sea de 6 Octombrie:

Activitate a elementelor ușoare în contact în numeroa părți ale frontului.

Comunicatul German

BERLIN, 6. (Rador). — Agenția DNB transmite următo comunicat al comandamentului suprem al armatei germane:

Fuehrerul cancelar și comandant suprem al armatei a vi tat Joi trupele armatei a opta în fața Varșoviei. A asistat a la defilarea unor părți din diviziile care au luat parte la cu rirea fortăreței.

In apropiere de Kock, lr est de Dublin, resturi ale armat poloneze, cuprinzând aproape 8.000 oameni, comandați de ge ralul polonez Kleber au depus armele azi dimineață la ora

La est de Vistula trupele germane au început înaintare spre a ocupa regiunea ce se întinde până la linia de demarca a intereselor germano-sovietice.

Pe frontul de vest slabă activitate de artilerie. Ziua a liniștită.

Discursul Cancelarului Hitler și primul lui eco

In discursul rostit eri în Reichstag, Cancelarul Hitler, co siderând soarta Poloniei ca definiti pecetluită — și aceasta sensul acordurilor germano-sovietice — a vorbit despre soa fostelor teritorii poloneze, arătând că atât Germania cât și Ru Sovietică vor reintra în vechile lor frontiere etnice și istori veghiând la rezolvarea problemei minorităților, a problemel vreești și a celor economice. Teritoriul curat polonez — spu Cancelarul — care nu va intra în frontierele istorice și etn grafice ale Reichului sau ale Rusiei Sovietice, va primi for unui stat polonez autonom, sub protectorat german, în felul Ceh

Dat fiind că executarea acestor hotărîri într'o regiune c mandată exclusiv de spațiurile vitale, germane și sovietice, e garantată de aceste două puteri, Cancelarul Hitler se întrea care ar mai fi rostul continuării războiului cu Franța și Marea Britanie?

Impotriva Franței, reafirmă d-l Hitler, Germania nu a nici un fel de pretențiuni, sau revendicări, cu Marea Britan de asemenea, nu există obstacole serioase în calea unei *inte* geri. Adăogând că Germania înțelege să respecte integrita teritorială și independența: Statelor Baltice; a Statelor Nord și a Danemarcei; a Olandei, a Belgiei și a Elveției; a Iugoslavi în frontierele ei etnice; a Ungariei, vechea prietenă a German și a Slovaciei, independente sub protectoratul Reichului.

„Convențiunile încheiate între Germania și România — adăogat d-l Hitler — au putut convinge pe toată lumea că Ge mania nu au urmărit aci ținte teritoriale; adăogând că afirm țiunile ca acele care au arătat că Germania ar avea veleități cucerire în Urali, Ucraina, România sau în alte părți, sunt n cocirile unei fantezii bolnave".

In esență, reese din cuvântarea Fuehrerului-cancelar, ho rârea de a nu admite discuțiuni: asupra faptului împlinit; as pra drepturilor de hegemonie în centrul, sud-estul și orient Europei ale Reichului și ale Rusiei Sovietice și asupra drep rilor Germaniei la fostele ei colonii.

Comentariile presei streine

Paris. — Acest discurs va decepționa pe cei cari crede că vor trebui să găsească în el noutăți substanțiale și propun precise.

Londra. — Discursul n'a oferit nimic nou, deci răspun Angliei și al Franței este cunoscut dg pe acum.

Washington. — Statele Unite nu pot fi de acord cu pa oferită de Germania.

Germania nu va folosi gaze și bacterii, dacă și Anglia va face la

Londra, 5. — Agenția „D. N. B." anunță:

Subsecretarul de Stat Butler a declarat în Camera Com nelor că guvernul german a înștiințat guvernul britanic prin m nistrul elvețian din Londra că Germania va respecta protoco din Geneva, care interzice folosirea gazelor și a bacteriilor.

Respectarea acestei convenții este condiționată de respe tarea ei și din partaa guvernului britanic.

Jucați cu încredere la
LOTERIA de STAT
COLECTURA OFICIALA
Sediul Central: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46
Brașov, Strada Voevodul Mihai Nr. 26

Tipografia „Astra" Brașov. — Editura „Tipografia Gazeta Transilvaniei" Brașov S. A. Redactor și girant: Ioan Brotea